

Comentariu la Cartea Apocalipsa 1-22: Partea B – W.J. Ouweneel

C. „Ceea ce va fi după acestea” (Apocalipsa 4.1-22.21)

Cuprins

C. „Ceea ce va fi după acestea” (Apocalipsa 4.1-22.21)	1
IV. CELE ȘAPTE POTIRE SAU CELE ȘAPTE PLĂGI (Apocalipsa 15.5 – 16.21)	1
(a) Primele patru potire (Apocalipsa 16.1-9)	3
1. Primul potir: asupra pământului (Apocalipsa 16.2)	3
2. Al doilea potir: peste mare (Apocalipsa 16.3).....	5
3. Al treilea potir: peste râuri și izvoarele de apă (Apocalipsa 16.4-7).....	5
4. Al patrulea potir: pe soare (Apocalipsa 16.8,9)	6
(b) Ultimele trei potire (Apocalipsa 16.10-21).....	7
5. Al cincilea potir: pe tronul fiarei (Apocalipsa 16.10,11)	7
6. Al șaselea potir: pe Eufrat (Apocalipsa 16.12)	7
Al cincelea excurs:	8
Armagedonul (Apocalipsa 16.13-16).....	8
Cele șapte potire (continuare)	10
7. Al șaptelea potir: peste văzduh (Apocalipsa 16.17-21).....	10

IV. CELE ȘAPTE POTIRE SAU CELE ȘAPTE PLĂGI (Apocalipsa 15.5 – 16.21)

Versetele 5-8

Versetul 5 reia tema versetului 1¹ și ne permite să vedem pregătirile din cer pentru cele șapte ultime plăgi. „S-a deschis templul cortului mărturiei în cer”. Aici atenția nu este îndreptată spre tron, simbolul puterii guvernamentale a lui Dumnezeu, ci spre templu, locul prezenței sfinte a

¹ În același timp, Ioan face aici și un nou început, ceea ce reiese clar din „după acestea” (compară cu Apocalipsa 4.1).

„Ceea ce va fi după acestea”: IV. Cele șapte potire sau cele șapte plăgi (Apocalipsa 15.5-16.21)

lui Dumnezeu.² În Apocalipsa 11.19 ni s-a permis, de asemenea, o privire în templul din cer; acolo era vorba despre chivotul legământului, aici despre cortul mărturiei. Aceste simboluri cerești se referă la legământul lui Dumnezeu cu poporul Său, fidelitatea Sa cu privire la promisiuni, fidelitatea Sa față de cei drepti, dar și judecățile Sale asupra celor nedrepti. În legătură cu acestea din urmă, vedem aici „cortul mărturiei”, aceasta este denumirea folosită pentru cortul din pustiu (vezi Exodul 38.21; Numeri 17.7; 18.2; Faptele apostolilor 7.44). Cortul din pustiu era numit astfel deoarece cele două table de piatră „ale mărturiei” se aflau în el, și anume în chivotul legământului (Exodul 25.16; 31.18; 32.15; 34.29; 40.20). Cele două table conțineau mărturia lui Dumnezeu, Legea Sa sfântă, poruncile lui Dumnezeu, conform cărora El va judeca nu numai Israelul nepocăit, ci și întreaga lume. Sunt cerințele sfințeniei și dreptății Sale.

După aceasta, vedem șapte îngeri venind din cer cu șapte plăgi,³ „îmbrăcați în in *curat*, strălucitor”,⁴ când vor exercita judecata asupra celor *necurați* dintre toți oamenii”, și „încinși peste piepturi cu brâie de aur”⁵ (Apocalipsa 15.6). Aurul vorbește despre gloria lui Dumnezeu, prin care este motivată apariția lor; brâiele vorbesc despre a fi pregătit (compară cu Exodul 12.11; 1 Petru 1.13). „Și una din cele patru făpturi vii le-a dat celor șapte îngeri șapte potire de aur⁶ pline cu mânia lui Dumnezeu, care este viu în vecii vecilor. Și templul s-a umplut de fum, din gloria lui Dumnezeu și din puterea Lui” (Apocalipsa 15.7,8). Aici nu este vorba de tămâia închinării (compară cu Apocalipsa 8.4), ci de fumul focului judecății, revărsat pe pământ prin gloria lui Dumnezeu (compară cu Apocalipsa 9.2; 14.11; Exodul 40.34,35; 1 Împărați 8.10,11; Psalmul 18.7-9; Isaia 6.3,4). A venit momentul solemn și în același timp teribil, în care vor începe cele mai cumplite șapte plăgi din istoria pământului. „Nimeni nu putea intra în templu”, pentru că aici în cer nu mai există nicio posibilitate de mijlocire (compară cu Ieremia 15.1; Ezechiel 14.12-20). Cele șapte plăgi, care sunt revărsate pe pământ, pentru a împlini mânia lui Dumnezeu, vin aici din autoritatea lui Dumnezeu, nu spre folosul oamenilor, ci spre paguba lor.

² „Templu” (în greacă *naos*, clădirea propriu-zisă a Templului sau Locul sfânt) înseamnă aici la fel de mult ca Sfânta Sfințelor din Cortul din pustiu. „Deschiderea” Templului înseamnă atunci, ca să spunem așa, îndepărtarea sau ridicarea cortinei.

³ O privesc neașteptată! Nu este un preot sau marele preot, care a oferit tămâie în fața *heruvimilor* de aur, care are încă cu el *potirele* cu tămâie (compară cu Apocalipsa 5.8) și își ridică mâinile în semn de binecuvântare, ci șapte îngeri, îmbrăcați în in (preoțesc?), dar nu cu binecuvântări, ci cu potire pline de judecată, care le sunt date de una dintre „făpturile vii” *heruvimice*, simboluri ale autorității de judecată a lui Dumnezeu.

⁴ În loc de „in” (în greacă *linon*), unele manuscrise importante citesc „pietre” (în greacă *lithon*, adică o altă literă). Fiind cea mai dificilă dintre cele două feluri de citire, această variantă merită cu siguranță atenție; ea poate fi explicată probabil prin Ezechiel 28.13 și/sau prin pieptarul marelui preot. Nestle-Aland favorizează *linon* (vezi Metzger).

⁵ Ei au astfel o demnitate comparabilă cu cea a Fiului Omului (Apocalipsa 1.13). Brâul de aur este o imagine a gloriei divine (deși nu întotdeauna: Apocalipsa 17.4).

⁶ „Potir” (în greacă *phiale*) este un vas larg, puțin adânc, al cărui conținut poate fi turnat rapid și ușor (compară cu Apocalipsa 16.1).

„Ceea ce va fi după acestea”: IV. Cele șapte potire sau cele șapte plăgi (Apocalipsa 15.5-16.21)

(a) Primele patru potire (Apocalipsa 16.1-9)

Îngerii primesc porunca de a-și vărsa potirele (Apocalipsa 16.1) cu un glas puternic⁷ din templul ceresc, iar aceasta indică deja natura acestor judecăți. Este clar aici că nu este vorba despre o serie de evenimente, care pot dura un timp destul de îndelungat. Aici potirele sunt vărsate, golite dintr-o dată. Nu se adaugă exact cât timp durează aceste judecăți, dar trebuie să fie un timp îngrozitor, pentru că recolta este prea coaptă (Apocalipsa 14.15): Este împlinirea mâniei lui Dumnezeu.

În Apocalipsa 16.2-9 găsim pe primii patru îngeri cu potire. Există multe asemănări între aceste prime patru potire și primele patru trâmbițe din Apocalipsa 8⁸, dar nu sunt repetiții. În Apocalipsa 8 este vorba doar despre „a treia parte”, adică o zonă limitată a pământului, și anume (probabil) Imperiul Roman. Dar aici nu găsim o astfel de limitare teritorială; este vorba despre întregul pământ, în măsura în care acesta se află în câmpul de vedere profetic. Consecințele acestor potire sunt mai îngrozitoare decât cele din Apocalipsa 8.⁹

În aceste patru judecăți avem din nou aceleași zone: pământul, marea, râurile și izvoarele de apă și, în final, soarele. Aceste zone au fost deja menționate în Apocalipsa 14.7, pentru a ne aminti că ele au fost create de Dumnezeu. Aici ele cad sub incidența judecăților Sale.

1. Primul potir: asupra pământului (Apocalipsa 16.2)

În versetul 1, „pământul” are un sens mult mai larg decât înainte și, de asemenea, decât în versetul 2, deoarece în mod evident „pământul” (în sens restrâns, înseamnă uscatul), înseamnă marea, râurile și izvoarele de apă și soarele. Pământul (în sens restrâns) este menționat primul (Apocalipsa 16.2); el simbolizează o anumită ordine și stabilitate, în contrast cu marea turbulentă. Aceasta se referă probabil la țările cu care Dumnezeu a avut întotdeauna o relație: Occidentul creștin. „Și o rană rea și chinuitoare a venit peste oamenii care aveau semnul fiarei și peste cei care se închinau chipului ei” (Apocalipsa 16.2).¹⁰ Proverbele 1.31 spune: „Ei vor

⁷ Compară cu Isaia 66.6. „Puternic” înseamnă literalmente „mare”, la fel ca în Apocalipsa 5.2 și 21.3. Acesta este cel „mai mare” capitol al Bibliei (Smith): pe lângă o voce puternică (de asemenea și în versetul 17!), auzim și despre o căldură mare (versetul 9), un râu mare (versetul 12), o zi mare (versetul 14), un cutremur mare (versetul 18: de două ori), cetatea mare, marele Babilon (versetul 19), o grindină mare și o plagă mare (versetul 21).

⁸ De fapt între toate cele șapte: primele patru din Apocalipsa 8,9 și 16 se referă fiecare respectiv la pământ, mare, râuri și izvoarele de apă și corpurile cerești; al cincilea din fiecare serie aduce întuneric și durere; al șaselea privește armatele din regiunea Eufratului. A șaptea trâmbiță (Apocalipsa 11.14-18) duce la același sfârșit ca Apocalipsa 16, deoarece aceasta conține cele șapte potire.

⁹ Prin primele patru trâmbițe omul este lovit doar indirect, dar prin potire el este lovit direct. Să se observe, de asemenea, că, într-o anumită măsură, trâmbițele încă mai fac un apel la pocăință, în timp ce potirele înseamnă revărsarea definitivă a mâniei lui Dumnezeu.

¹⁰ Faptul că această judecată îi afectează pe închinătorii fiarei și ai chipului său (a se vedea și versetele 10 și 11) arată că aceste judecăți vor avea loc la ceva timp după reînvierea Imperiului Roman. Prin aceasta este susținută ideea noastră că aceste șapte judecăți vor avea loc la sfârșitul necazului cel mare, cu puțin timp înainte de

Continuare pe pagina următoare!

„Ceea ce va fi după acestea”: IV. Cele șapte potire sau cele șapte plăgi (Apocalipsa 15.5-16.21)

mânca din rodul căii lor”. Acești oameni s-au închinat la imaginea hidoasă a dictatorului roman din lumea occidentală; de aceea, ei trebuie să experimenteze pe propria piele consecințele puterii răului. Bășicile (compară cu Exodul 9.10,11; Deuteronomul 28.27,35)¹¹ au un sens simbolic;¹² ele reprezintă un rău spiritual, moral, care este poate chiar mai dureros.

revenirea lui Hristos (a se vedea partea a, 2.2). Ele formează al treilea „vai!” din Apocalipsa 11.14, adică judecata celei de-a șaptea trâmbițe. La fel cum cea de-a șaptea pecete conține evident șapte judecăți (cele ale celor șapte trâmbițe), la fel cea de-a șaptea trâmbiță conține cele șapte judecăți ale potirelor. Potirul al șaptelea (vezi versetul 17; „S-a sfârșit [făcut]!”) conduce după intercalarea din Apocalipsa 17.1-19.10 direct la revenirea lui Hristos (Apocalipsa 19.11-13; compară și Apocalipsa 16.16 cu Apocalipsa 19.19).

Rezultă din diverse afirmații că aceste „ultime șapte plăgi” (Apocalipsa 15.1) durează foarte puțin:

- (a) potirele plane trebuie să fie golite într-o clipă;
- (b) când îngerul al șaptelea sună din trâmbiță (ceea ce, în opinia noastră, lansează vărsarea celor șapte potire), sfârșitul este imediat (Apocalipsa 11.15);
- (c) trâmbițarea celui de-al șaptelea înger (adică cele șapte potire) este o chestiune de „zile” (Apocalipsa 10.7);
- (d) există o anumită „grabă” în descrierea potirelor; de exemplu, cuvântul „înger” nu mai este repetat începând cu versetul 2, așa cum se întâmplă aproape întotdeauna în Apocalipsa 8 și 9;
- (e) bucele primei plăgi încă mai dor în a cincea plagă (Apocalipsa 16.11).

Scott (pag. 217) consideră chiar că poate spune exact cât durează perioada potirelor: dacă persecuția de către fiară a durat 1260 de zile (Apocalipsa 11.6), mai rămân 17,5 zile până la sfârșitul ultimei jumătăți a săptămânii (3,5 x 365 = 1277,5 zile). Aceste 17,5 zile formează apoi perioada judecăților potirelor. El uită însă că cele 1260 de zile corespund celor 42 de luni (Apocalipsa 13.5), adică această afirmație trebuie să o înțelegem ca un alt mod de a exprima cei 3,5 ani.

¹¹ Să se observe corespondența cu plăgile din Egipt: a șasea plagă (bășici: Apocalipsa 16.2,11), prima (sânge: Apocalipsa 16.3,4), a noua (întuneric: Apocalipsa 16.10), a doua (broaște: Apocalipsa 16.13) și a șaptea plagă (grindină: Apocalipsa 16.21). Conform tradiției iudaice (a se vedea Num R. 10.2), Israel a trecut printr-un total de șase captivități, și anume în imperiile egiptean, asirian, babilonian, medo-persan, grec și edomit (= roman) (compară cu nota de subsol 94). Așadar, există o paralelă evidentă între primul imperiu (Egiptul) și ultimul imperiu (Roma). Conform Pesikta K. 7.11 și Pesikta B. 17.8, printre altele, atât eliberarea din Egipt, cât și eliberarea din captivitatea romană sunt însoțite de aceleași zece plăgi: cu puțin timp înainte de zilele lui Mesia, plăgile Egiptului se vor abate și asupra Imperiului Roman.

¹² Cu privire la întrebarea dificilă a ceea ce trebuie înțeles literal și ceea ce trebuie înțeles simbolic în Apocalipsa 16, a se vedea Partea A, capitolul 4 și nota de subsol 2. S-ar putea spune că, dacă plăgile din Egipt trebuie înțelese în adevăratul sens al cuvântului, la fel trebuie să fie și cele din Apocalipsa. Dar este destul de dificil, de exemplu, să înțelegem literal o mare de sânge (Apocalipsa 16.3). „Sângele” poate fi un simbol pentru apa poluată și stricată (cum ar fi sângele coagulat al unei persoane moarte), dar atunci se pune din nou întrebarea, dacă marea însăși este înțeleasă la propriu sau la figurat. Textul spune că, în orice caz, broaștele (Apocalipsa 16.13) trebuie să fie înțelese simbolic. Pe de altă parte, nu este o mare problemă să înțelegem rana rea (bășicile) (Apocalipsa 16.2,1), arșița mare (Apocalipsa 16.9), întunericul (Apocalipsa 16.10), secarea Eufratului (Apocalipsa 16.12), cutremurul (Apocalipsa 16.18) și grindina (Apocalipsa 16.21) la propriu, chiar dacă este vorba de pietre de grindină de greutatea unui talant. Este frapant să se vadă cât de siguri sunt unii comentatori în această privință: La fel de siguri cum Scott, de exemplu, presupune un sens simbolic, sunt Smith și Walvoord de interpretarea literală.

Ideea că aceste plăgi reprezintă marile plăgi ale timpului nostru (rana rea = cancer; transformarea apei în sânge = poluarea, care ucide toată viața acvatică; arșița mare = creșterea temperaturii globale din cauza distrugerii stratului de ozon și a efectului de seră) este interesantă, dar pare inconsecventă cu caracterul foarte scurt a acestor plăgi (vezi nota 159).

„Ceea ce va fi după acestea”: IV. Cele șapte potire sau cele șapte plăgi (Apocalipsa 15.5-16.21)

2. Al doilea potir: peste mare (Apocalipsa 16.3)

Al doilea potir se va vărsa, din punct de vedere geografic, asupra ținuturilor frământate și neordonate din afara lumii occidentale (poate și asupra păgânilor din Occident, care nu recunosc nicio autoritate), despre care marea este o imagine; „și a devenit sânge, ca de mort; și în mare a murit orice suflare de viață” (Apocalipsa 16.3). După cum am văzut în Apocalipsa 9.6, oamenii vor căuta moartea și nu o vor găsi. Prin urmare, aici este vorba de o moarte morală și spirituală, pe care o vor suferi în sufletele lor.¹³

3. Al treilea potir: peste râuri și izvoarele de apă (Apocalipsa 16.4-7)

„Și al treilea înger și-a vărsat potirul peste râuri și peste izvoarele de apă; și au devenit sânge” (Apocalipsa 16.4). În studiul nostru despre Apocalipsa 8 am văzut că râurile și izvoarele de apă sunt o imagine a lucrurilor care au o influență benefică asupra oamenilor. Ele sunt menite să învieze creaturile, dar aici ele se transformă în sânge. Pentru omul natural nu va mai exista nicio înviore. Oamenii vor fi abandonati lor înșiși sub influența morții morale, care este inimaginabil de crudă și nemiloasă, și vor culege roadele amare ale faptelor lor rele (compară cu Isaia 49.26). În Apocalipsa 8.11 este vorba de otrăvire, la „pelin”, dar aici este vorba despre sânge ca imagine a morții spirituale. „Îngerul apelor”¹⁴ explică: „Drept ești Tu, care ești și care erai,¹⁵ Cel sfânt, pentru că ai judecat astfel” (Apocalipsa 16.5);¹⁶ oamenii vor culege ce au semănat. „Râurile” au contribuit la bunăstarea oamenilor, dar ce au făcut ei cu ea? Sfinții și profeții¹⁷ (Apocalipsa 16.6) au fost ca niște izvoare de apă pentru oameni, dar acesta ei nu i-au

¹³ Probabil că există o anumită legătură între plăgi și păcatele celor afectați (compară Cartea apocrifă a Întelepciunii 11.16: „Cu orice păcătuiește omul, cu aceea va fi și el chinuit”); oricine a purtat semnul fiarei va fi acum lovit cu „semnul” lui Dumnezeu (versetul 2; compară cu Galateni 6.17); cei care au vărsat sângele sfinților (vezi versetul 6) trebuie acum să bea ei înșiși sânge.

¹⁴ Menționarea acestui „înger al apei” înseamnă aparent că anumiți îngeri sunt puși peste anumite elemente ale naturii (o idee familiară din tradiția iudaică); compară îngerii care „țineau cele patru vânturi ale pământului” (Apocalipsa 7.1) și „îngerul care avea autoritate asupra focului” (Apocalipsa 14.18; cunoscut în tradiția iudaică sub numele de Jehuel) (vezi nota 32 din comentariul la Apocalipsa 7.1-8). 1 Enoh 66.2 vorbește despre îngeri ai judecării, care controlează apele subterane. Cu toate acestea, Dumnezeu are puterea supremă asupra elementelor (a se vedea Apocalipsa 16.9). Îngerul apelor nu privește judecata lui Dumnezeu ca pe o imixtiune în teritoriul său, ci își exprimă aprobarea. (Mai puțin probabilă este ideea că îngerul apelor este pur și simplu îngerul potirului al treilea).

¹⁵ Compară această formulare cu cea din Apocalipsa 1.4,8 („care este și care era și care vine”) și Apocalipsa 4.8 („care era și care este și care vine”). Cuvintele „cel care vine” lipsesc aici, deoarece aici ne aflăm în ultima fază și a doua venire a început deja, ca să spunem așa.

¹⁶ Aceste cuvinte pot fi împărțite în patru versete, care sunt remarcabil de asemănătoare cu anumite versete din Apocalipsa 15.3,4: „... drepte și adevărate sunt căile Tale, Împărate al națiunilor ... numai Tu ești sfânt ... pentru că faptele Tale drepte au fost arătate”.

¹⁷ Ordinea din Apocalipsa 11.18 este „profeții și sfinții”, probabil pentru că la recompensă cei mai distinși sunt în prim-plan; în martiriul din versetul nostru, cei care sunt mai puțin remarcabili, care nu au un titlu special, sunt în față. „Sfinți” este termenul general; „profeți” este un grup deosebit de martori dintre aceștia (compară cu Apocalipsa 17.6: „sfinți și martori”).

„Ceea ce va fi după acestea”: IV. Cele șapte potire sau cele șapte plăgi (Apocalipsa 15.5-16.21)

respectat. Cei neevlaviși au îndepărtat ceea ce era o binecuvântare pentru ei, iar acum le-a mai rămas doar moartea morală: „Le-ai dat să bea sânge; vrednici sunt.”¹⁸

„Și am auzit altarul ...” (Apocalipsa 16.7). Acest altar este o referință la jertfa Domnului Isus și la răscumpărarea tuturor credincioșilor, care semnifică în același timp judecarea necredincioșilor. Pentru prima dată în Apocalipsa auzim altarul însuși vorbind despre această judecată, care îi va afecta pe toți cei care preferă să distrugă ceea ce ar fi putut fi o binecuvântare pentru ei (compară cu Apocalipsa 6.9,10; 8.3-5). „Da, Doamne, Dumnezeuule Atotputernic, adevărate și drepte sunt judecățile Tale!”

4. Al patrulea potir: pe soare (Apocalipsa 16.8,9)

„Și al patrulea și-a vărsat potirul pe¹⁹ soare” (versetul 8). Soarele este o imagine pentru marii deținători ai puterii de pe pământ. Când Domnul Isus Însuși va domni cu putere, El va fi numit „Soarele dreptății” (Maleahi 4.2). În timpul necazului cel mare, soarele simbolizează puterea omenească, ostilă lui Dumnezeu. Oamenii vor fi ajutat astfel de lideri să ajungă la putere, dar vor mânca roadele amare ale acestui fapt. „Și i-a fost dat să dogorească oamenii²⁰ cu foc”. Ei vor realiza atunci ce înseamnă să alegi tirani răi și să te supui puterii lor. Ei vor fi dogoriți²¹ de o căldură teribilă (pe care trebuie desigur să o înțelegem la figurat).

Cu toate acestea, ei nu se vor converti. Ar fi ei dispuși să recunoască faptul că au acționat prosteste, incredințând puterea unor dictatori răi? Nu, în loc să se pocăiască, ei vor blasfemia Numele Dumnezeului sfânt, așa cum vom vedea și în versetul 21. Judecățile viitoare nu vor face decât să-i determine pe cei răi să-L blasfemieze pe Dumnezeu. De asemenea, ei (la fel ca Faraon, a cărui inimă a fost împietrită) nu se vor mai putea converti; timpul de har va fi încheiat pentru ei.

¹⁸ Este ciudat să citim de data aceasta această expresie într-un sens negativ (compară cu Apocalipsa 3.4; 4.11; 5.2,4,9,12). Contextul dintre versetele 5 și 6 este oarecum greu de explicat; argumentarea îngerului este următoarea:

- (a) vărsarea de sânge arată că cei neevlavioși merită (sunt demni de) judecata;
- (b) pentru că o merită (sunt demni de), Dumnezeu i-a judecat, dându-le sânge să bea;
- (c) această judecată dovedește că Dumnezeu este drept (Smith, pag. 230,231).

¹⁹ Este remarcabil faptul că primii trei îngeri își varsă potirele *pe* sau *în* (în greacă *eis*), iar ultimii patru *pe* (în greacă *epi*), ca și cum Ioan ar fi vrut să împartă numărul șapte nu în grupuri de patru și trei, ci în trei și patru (Lenski, pag. 471). Primele patru prezintă o legătură clară cu cele patru zone geografice din Apocalipsa 8.6-12 și 14.7, dar și ultimele trei aparțin împreună: a patra și a cincea sunt legate prin temele soare/întuneric, blasfemie și nepocăință, al patrulea până la al șaptelea inclusiv prin adjectivul „mare” (vezi adnotarea 156).

²⁰ Într-o astfel de formulare („oamenii” cu articol hotărât), „oamenii” înseamnă exclusiv necredincioșii (compară cu Apocalipsa 8.11; 9.6,10,15,18,20; 13.13; 14.4[!]; 16.2,8,9,21); abia în Apocalipsa 21.3 (pe noul pământ) a dispărut sensul negativ. Cei credincioși sunt scutiți de aceste judecăți, așa cum a fost cazul lui Israel în momentul plăgilor din Egipt.

²¹ Literal: „arși [de] foc mare” (Apocalipsa 16.9), un exemplu de verb și substantiv (la acuzativ) derivate din aceeași tulpină, prin care substantivul cu adjectivul „mare” întărește verbul (compară cu Apocalipsa 17.6).

„Ceea ce va fi după acestea”: IV. Cele șapte potire sau cele șapte plăgi (Apocalipsa 15.5-16.21)

(b) Ultimele trei potire (Apocalipsa 16.10-21)

5. Al cincilea potir: pe tronul fiarei (Apocalipsa 16.10,11)

La al patrulea potir, oamenii au trebuit să suporte consecințele faptului că au dat putere tiranilor, simbolizați de soare. Înainte de toate, fiara este un astfel de tiran. A cincea judecată este în context cu tronul fiarei, care are parte de consecințele acestor plăgi îngrozitoare ale lui Dumnezeu. Întreaga sa împărăție este întunecată.²² „Și își mușcau limbile de dure; și îl huleau pe Dumnezeul cerului” (Apocalipsa 16.10,11). Să se observe că aici ei nu blasfemiează doar Numele lui Dumnezeu, ca în versetul 9, ci pe Dumnezeu Însuși. Când ne gândim la chinuri, nu trebuie să ne gândim (doar) la durerea fizică, ci (mai ales) la chinul spiritual. Oamenii încă nu vor să știe nimic despre convertire, dar continuă să blasfemieze.

6. Al șaselea potir: pe Eufrat (Apocalipsa 16.12)

La al șaselea potir vedem că împărăția fiarei, Imperiul Roman, este atacată. Dumnezeu nu numai că va vărsa plăgile asupra tronului fiarei, dar va permite și națiunilor puternice să invadeze Imperiul Roman, și anume dinspre est. În Apocalipsa 9 am văzut deja că Eufratul formează granița naturală dintre Est și Vest; de asemenea, a format granița Imperiului Roman la acea vreme. Vedem aici că națiunile din Est invadează Imperiul Roman. Această plagă vine pe „calea împăraților de la răsăritul soarelui²³”. Această secare a Eufratului (compară cu Isaia 11.15) nu trebuie înțeleasă aici în mod literal, dar este foarte posibilă și, după părerea mea, chiar probabilă; în orice caz, calea este pregătită în providența lui Dumnezeu pentru ca acești împărați să pătrundă în Imperiul Roman.

Împărații vin de la „răsăritul soarelui”. Prin urmare, sunt popoare din nord-est și din nord. Există într-adevăr profeții care vorbesc despre marii vrăjmași nordici ai imperiului apusean și ai lui Antihrist, și anume despre împăratul nordului, așa cum este el numit în Daniel 11. Cu puțin

²² Această judecată lovește direct fiara. Aici auzim răspunsul divin la întrebarea: Cine este ca fiara? Și cine este în stare să se lupte cu ea?” (Apocalipsa 13.4; a se vedea, desigur, și Apocalipsa 19.19,21) Această judecată corespunde celei de-a noua plăgi din Egipt, dar în opinia mea are aici un caracter moral.

²³ Aceasta este o denumire poetică pentru răsărit. Desigur, se discută mult cu privire la cine sunt acești împărați din răsărit. Comentatorii istoricizanti (compară cu Partea A, capitolul 3.4) au dat, conform informațiilor lui Walvoord (pag. 236), cinci interpretări diferite! În opinia mea, prin interpretarea futuristă nu se poate gândi aici decât la puterile orientale, care își vor juca rolul în bătălia finală (compară cu Apocalipsa 16.13-16). Nu trebuie să ne gândim, așa cum fac Smith și Walvoord, la puteri îndepărtate precum Japonia (chiar dacă se numește țara soarelui răsare), China și India, deoarece aceste țări se află complet în afara câmpului de vedere profetic.

Scott (pag. 332) nu se exprimă clar, dar pare să se gândească, ca și noi, la împăratul Nordului și la Gog și aliații săi (a se vedea și nota de subsol 173). Și Greijdanus (pag. 240) se gândește de asemenea în mod vizibil la Gog, dar pune în mod greșit pasajul în legătură cu Apocalipsa 20.8 (vezi acolo). Așadar, împăratul nordului și Gog (în „nordul îndepărtat”; Ezechiel 38.15) sunt desigur „puteri nordice” propriu-zise; dar aliații lor includ cu siguranță armate care sunt în mod clar din est (Psalmul 83.7-9; compară cu Daniel 11.44). Nici nu ar trebui să vedem aici un mare contrast între nord și est, deoarece poziția geografică a armatelor estice însemna în mod necesar că acestea invadeau întotdeauna dinspre nord.

„Ceea ce va fi după acestea”: IV. Cele șapte potire sau cele șapte plăgi (Apocalipsa 15.5-16.21)

timp înainte de apariția Domnului, va izbucni un război²⁴ împotriva Imperiului Roman reînviat și a Israelului necredincios, care vor forma o alianță prin alianța făcută între antihrist (conducătorul statului Israel) și căpetenia Imperiului Roman (Isaia 28.15; Daniel 9.27). Pe de altă parte, va exista o altă alianță, așa cum citim în Psalmul 83.5: „Ei [națiunile vecine ale Israelului și Asiria] au făcut o alianță împotriva Ta”. Este vorba despre împăratul nordului (Daniel 11.40-45) și mai ales despre cei din spatele lui: puternica împărăție Gog, așa cum este descrisă în Ezechiel 38 și 39. Aceste puteri vor ataca pe Israel la un moment dat, pe care ele îl consideră favorabil, dar, în realitate, acest moment va fi determinat de Dumnezeu Însuși. Israel se va apăra puternic împotriva acestei alianțe din răsărit. Cu toate acestea, așa cum este scris în profeți, împăratul nordului va invadea rapid Israelul; va asedia și va cuceri cetatea Ierusalim, iar locuitorii vor fugi din cauza maltratărilor crude (Zaharia 14.2). Apoi va mășălui împotriva Egiptului (Daniel 11.42). Apoi armatele occidentale (romane) vor intra pe câmpul de luptă.

Al cincelea excurs:

Armagedonul (Apocalipsa 16.13-16)

Într-un fel de intercalare²⁵ (versetele 13-16) ni se oferă o descriere a ceea ce are loc între al șaselea și al șaptelea potir. Între a șasea și a șaptea judecată (pecete, trâmbiță sau potir) găsim întotdeauna o intercalare sau o extindere. Cea din versetele 13-16 ne arată ce înseamnă că acești împărați din răsărit invadează vestul. Cu toate acestea, trebuie să ne întoarcem la alte profeții din Scriptură, pentru a vedea mai multe detalii despre ce se va întâmpla exact. Atunci când armatele Imperiului Roman se vor aduna, conform versetului 16 aceasta va fi „la locul numit în evreiește Armagedon [sau Harmagedon]”, adică în vasta câmpie din nord, lângă muntele Meghido. Cred că numele Harmagedon (= munții Meghido) și Eufrat trebuie înțelese aici în adevăratul sens al cuvântului.

²⁴ Interpretarea bătăliei finale depinde de o serie de factori:

(a) Dacă se presupune existența unei dominații mondiale pentru sfârșitul timpurilor (așa cum fac mulți comentatori), apar probleme cu termenul „război”: este vorba de un război comun împotriva Mielului (compară cu Apocalipsa 17.14)? Sau se referă la dispute interne, de exemplu pentru că împărăția este în destrămare (compară cu Apocalipsa 17.10,11)?

(b) Dacă se presupune (ca și noi) o împărțire compusă din două părți (cel puțin în ceea ce privește cele mai mari puteri mondiale), atunci devine clară cel puțin diferența dintre împărății din Răsărit, pe de o parte, și împărății întregii „lumi” (adică profetică) (în Apocalipsa adesea Israel și lumea occidentală), pe de altă parte (compară „tot pământul locuit” din Luca 2.1 = Imperiul Roman). Și în judecata paralelă a celei de-a șasea trâmbițe este vorba de armatele din răsărit de dincolo de Eufrat spre „cea de-a treia parte a oamenilor” (în opinia noastră: în Imperiul Roman; a se vedea comentariile la Apocalipsa 9.13-21). Având în vedere faptul că cele șapte potire urmează rapid celor șase trâmbițe (compară cu Apocalipsa 11.14!), se poate presupune că mișcările de trupe din Apocalipsa 16.12-16 sunt direct legate de cele din Apocalipsa 9.13-21.

²⁵ Presupunerea unei intercalări aici pare oarecum exagerată, dar se bazează nu numai pe sistematica Apocalipsei (după pecetea a șasea și trâmbița a șasea urmează de fiecare dată o intercalare), ci și pe cuvintele „și am văzut” (Apocalipsa 16.13), care anunță o viziune proprie. Prin urmare, personajele principale din versetele 13-16 trebuie să fie diferite de cele din versetul 12. Dacă opinia noastră este corectă, este vorba despre cele două puteri, care sunt adversarii mari (a se vedea nota de subsol 173).

„Ceea ce va fi după acestea”: IV. Cele șapte potire sau cele șapte plăgi (Apocalipsa 15.5-16.21)

Când împăratul nordului, care se va fi dus împotriva Egiptului, va auzi de marșul armatelor apusene, se va întoarce cu toată graba (Daniel 1.44,45). Vom vedea în Apocalipsa 19 că Domnul Isus va nimici mai întâi armatele romane, care s-au adunat la Armaghedon. Alte profetii (cum ar fi Daniel 11) arată clar că împăratul nordului va suferi apoi el însuși o înfrângere, probabil lângă Ierusalim, la fel ca armatele lui Gog, menționate în Ezechiel 38 și 39. Domnul Isus va obține personal aceste victorii. Aceste războaie vor avea loc la întoarcerea Sa și sunt descrise în multe locuri din Scriptură.

„Și am văzut ieșind din gura balaurului și din gura fiarei și din gura falsului profet trei duhuri necurate, ca niște broaște²⁶” (Apocalipsa 16.13). Aici vedem din nou trinitatea demonică, pe care am întâlnit-o deja în Apocalipsa 12 și 13: balaurul, adică Satan (Apocalipsa 12.3), fiara (adică prima fiară; Apocalipsa 13.1) și profetul fals. Aici citim pentru prima dată despre acest ultim nume. Este aceeași persoană pe care am întâlnit-o deja în Apocalipsa 13.11 sub forma fiarei care a ieșit din pământ. De asemenea, o vom regăsi în Apocalipsa 19.20 ca profet fals „care făcuse înaintea ei semnele” (compară cu Apocalipsa 13.13). În Apocalipsa 13, acest profet fals este înfățișat ca o fiară, care deține o anumită putere politică. De acum înainte el nu mai este numit „fiară”, probabil pentru că puterea sa politică s-a terminat aici, dar el este în continuare falsul lider religios, care în Apocalipsa 19 este judecat împreună cu (prima) fiară.

Duhurile demonice ies din gura acestei trinități malefice ca broaște. Aceasta ne amintește de afirmația Domnului din Matei 15.11: „Ceea ce iese din gură, aceea întinează pe om”. Textul nostru continuă: „... pentru că sunt duhuri de demoni, care fac semne, care merg la împărații întregului pământ locuit, ca să-i adune pentru război” (Apocalipsa 16.14). Ca și cum ar fi ghidate de o mână secretă, aceste armate vor veni în Țara Sfântă, pentru a lupta împotriva armatelor nordice. Ce imagine îngrozitoare! Va fi războiul din „ziua aceea mare a Dumnezeului Celui Atotputernic”, un război împotriva Mielului (Apocalipsa 17.14), în timp ce combatanții sunt făcuți să creadă că adversarii lor sunt „asirienii” (puterea nordică și aliații săi). Adevăratul adversar al puterilor occidentale și nordice este Hristos și poporul Său.

Ce perspectivă serioasă! Putem înțelege foarte bine de ce descrierea de aici este întreruptă de exclamația din versetul 15, în care credincioșilor din acea vreme li se adresează, pentru a-i anunța că nu va mai dura mult: „Iată, Eu vin ca un hoț”, le spune Domnul Isus. Găsim această afirmație de șapte ori în Noul Testament.²⁷ Ea este întotdeauna adresată unui anumit grup de oameni, uneori credincioșilor, altă dată necredincioșilor. Aici este spusă credincioșilor dintre popoare, care se află în mijlocul acestor judecăți. „Ca un hoț” înseamnă: deodată, pe neașteptate. Venirea Domnului va pune în sfârșit capăt planurilor de război ale armatelor occidentale. Acest fapt este scris în Apocalipsa 17.14: „Aceștia vor lupta împotriva Mielului și Mielul îi va învinge”. Bătălia dintre cele două alianțe va lua deodată o cu totul altă turnură, prin aceea că Mielul va interveni, iar ele se vor întoarce împotriva Lui și vor fi apoi nimicite de El. Credincioșii pot ști aceasta, pentru că Domnul îi avertizează și chiar îi numește „fericiți” - o

²⁶ Broasca era un animal necurat în Israel (Leviticul 11.10,41). La egipteni (compară și cu a doua plagă), broasca era un simbol al zeiței Hegt, dar zeii nu sunt altceva decât demoni (Apocalipsa 9.20; 18.2). Acești demoni ies din „gurile” celor trei fiare, astfel încât acești demoni acționează probabil prin cuvintele seducătoare, incitante ale fiarelor, care își susțin minciunile prin semne miraculoase (compară cu Apocalipsa 13.13; Matei 24.24; 2 Tesaloniceni 2.9).

²⁷ Vezi Matei 24.43 și Luca 12.39 (în legătură cu credincioșii iudei); 1 Tesaloniceni 5.2 (păgânii necredincioși) și versetul 4 (Biserica); 2 Petru 3.10 (cei care spun că sunt iudei); Apocalipsa 3.3 (mărturisitori păgâni); versetul nostru este adresat păgânilor credincioși, cel puțin „fericirea”. Concordanța în toate aceste pasaje este că a doua venire va veni pe neașteptate și va însemna pierdere pentru cei care nu sunt pregătiți pentru ea.

„Ceea ce va fi după acestea”: IV. Cele șapte potire sau cele șapte plăgi (Apocalipsa 15.5-16.21)

expresie care apare de șapte ori în Apocalipsa. Chiar și în cele mai întunecate momente ale istoriei, Domnul Isus se adresează credincioșilor în acest fel pentru a-i încuraja. Acesta este cazul și aici: „Ferice de cine veghează și își păzește hainele, ca să nu umble gol și să i se vadă rușinea!” (Apocalipsa 16.15). Oamenii lumii vor umbla „goi”, ceea ce înseamnă că toată lumea va observa la ei de ce este capabilă carnea. Pentru credincioșii care au primit veșmintele mântuirii, carnea nu va fi văzută. Ei pot umbla în puterea Domnului și a Duhului. Ei sunt chemați să fie „fericiți” în mijlocul unor circumstanțe atât de îngrozitoare.

Descrierea este apoi reluată: „Și [El]²⁸ i-a adunat la locul numit în ebraică Armagedon” (versetul 16).²⁹ Putem ghici cine este „El”, Cel care din fundal aduce vrăjmașii în acest loc. Desigur, ne întrebăm și ce anume se va întâmpla la Armagedon. Dar relatarea cronologică este reluată abia după descrierea celei de-a șaptea plăgi și după marea intercalare de la Apocalipsa 17 până la Apocalipsa 19.10. Continuarea din Apocalipsa 16.16 urmează cronologic abia în Apocalipsa 19.19, unde îi regăsim pe toți actorii occidentali pe scenă în momentul în care Domnul Isus se reîntoarce pentru a arunca de vii fiara și profetul fals în iazul de foc și pentru a nimici armata occidentală. Armagedon - un nume fatal, care amintește de alte bătălii (Judecători 5.19 și 2 Împărați 23.29, unde Iosia este ucis de faraonul Neco). Multe războaie au făcut ravagii pe această câmpie de-a lungul istoriei; este un loc foarte potrivit pentru aceasta.

Cele șapte potire (continuare)

7. Al șaptelea potir: peste văzduh (Apocalipsa 16.17-21)

„Și al șaptelea și-a vărsat potirul peste văzduh” (Apocalipsa 17.17). Am ajuns la ultima plagă. Înainte ca întreaga parte fără Dumnezeu a omenirii să fie distrusă, auzim aici despre nimicirea oricărei forme de coexistență umană, a tot ceea ce se încadrează sub termenul de „societate”.

²⁸ Acest „El” este, fără îndoială, Dumnezeu, în contrast ciudat cu versetul 14, unde cei trei demoni sunt cei care adună armatele. În realitate, Dumnezeu (Cel Atotputernic! versetul 14) este Cel care ține în mâinile Sale firele istoriei.

²⁹ Armagedon este derivat dintr-un termen ebraic, care înseamnă probabil ținutul muntos (sau muntele) Meghido. Există o dificultate prin faptul că Meghido în sine nu se află pe un munte și că Muntele Carmel din apropiere nu este niciodată numit Muntele lui Meghido. În afară de aceasta, câmpul de luptă real nu poate fi un munte. Este adevărat că Meghido este aproape de câmpia Iezreel, care (incluzând câmpia Esdraelon) are doar aproximativ 23 pe 32 kilometri și unde, potrivit lui Johnson (pag. 551), au avut loc peste 200 de bătălii. În opinia mea, este mai probabil ca această câmpie să fie locul unde se adună armatele trinității profane (balaurul, fiara și profetul fals) și, după părerea mea, probabil că își vor avea sfârșitul, deoarece Apocalipsa 19.11-21 urmează direct după Apocalipsa 16.16. Conform acestei idei, Armagedon este deci locul unde armatele romane vor fi înfrânte, în timp ce, conform tradiției, valea lui Iosafat este identică cu valea Chidron de lângă Ierusalim (Ioel 3.2,12,14: „Valea hotărârii”; compară și cu Zaharia 12.2-9; 14.1-3), locul unde împăratul nordului și aliații săi se adună și vor fi nimiciți. Potrivit lui Smith, valea lui Iosafat se află în apropiere de Meghido și, prin urmare, ar putea fi vorba de aceeași locație geografică; dar această opinie este o excepție și nu mi se pare că este în acord cu Ioel 3.16.

Alții (compară cu Mounce, pag. 301; Johnson, pag. 552) traduc expresia Armagedon prin „cetatea Meghido” sau (într-o cu totul altă direcție) „munte nimicitor” (compară cu Ieremia 51.25; a se citi Babilon, apoi Roma!), ca „muntele adunării” (compară cu Isaia 14.13), ca „munte al său roditor” sau „cetatea dorită”, adică Sionul sau Ierusalimul (prin care locul poate fi asociat cu valea lui Iosafat) sau ca „munte al desfășurării trupelor”. Oricum ar fi, comentatorii sunt de acord că Armagedonul este locul (literal sau simbolic) al marii bătălii finale a forțelor răului împotriva lui Dumnezeu și a Mielului.

„Ceea ce va fi după acestea”: IV. Cele șapte potire sau cele șapte plăgi (Apocalipsa 15.5-16.21)

Tot ceea ce omul a făcut fără Dumnezeu, începând cu Cain și descendenții săi (Geneza 4), va fi complet nimic. Este un haos pe care nu ni-l putem imagina. Vedem aici că potirul este vărsat peste „văzduh”. Conform Efeseni 2:2, satan este „căpetenia autorității văzduhului”.³⁰ Aerul spiritual, pe care îl respirăm, formează atmosfera de care chiar și cel mai ateu om are nevoie pentru a trăi (viața de familie și de căsnicie, munca, cercul de prieteni, relaxarea), tot ceea ce alcătuiește sfera sa de viață zilnică (dominată de satan). Ultima plagă va pune deci capăt la tot ceea ce a făcut posibil ca omul, care l-a slujit pe satan, să ducă o viață normală.

Aceasta este inimaginabil de îngrozitor. Aproape coincide cu venirea Domnului. Citim: „și a ieșit un glas puternic din templul [cerului], de la tron, spunând: »S-a sfârșit [făcut]!«” Judecățile sunt încheiate, acesta este sfârșitul. Dacă ne imaginăm eliminarea intercalării din Apocalipsa 17.1-19.10, vedem că a șaptea plagă este urmată imediat de revenirea lui Hristos (Apocalipsa 19.11). „S-a sfârșit” înseamnă că judecățile au luat sfârșit, că mânia lui Dumnezeu a fost încheiată; acum a venit momentul pentru mânia Mielului. Aceasta este așteptată în mod pripit de oamenii din Apocalipsa 6.16,17. Dar acum Domnul Isus vine pe pământ în Persoană. Aceasta s-a făcut! Aproape aceeași expresie este folosită și în Apocalipsa 21.6, după Împărăția Milenară, când apar cerul nou și pământul nou.

„Și au fost fulgere și glasuri și tunete” (Apocalipsa 16.18), semne venite din cer (compară cu Apocalipsa 4.5; 8.5; 11.19), dar și o bulversare: „un cutremur mare”, așa cum am văzut deja în Apocalipsa 6.12 și 11.13,19, dar acesta este și mai îngrozitor: „A avut loc un cutremur mare, cum nu a mai fost de când sunt oamenii pe pământ, un asemenea cutremur atât de mare”. Cu greu ne putem imagina o imagine mai îngrozitoare. Realitatea va fi mult mai rea decât poate transmite această descriere simbolică. Este vorba de o prăbușire totală a întregii civilizații, pe care omul a construit-o, o răsturnare, care nu este cauzată de om, ci de Dumnezeu Însuși.

Aceste judecăți se aplică în principal la trei cetăți sau grupuri de cetăți (Apocalipsa 16.19): „cetatea cea mare”, „cetățile națiunilor” și „Babilonul cel mare”. „Cetatea cea mare” nu este cea din Apocalipsa 11.8, „care, spiritual, se numește Sodoma și Egipt, unde a fost răstignit și Domnul lor”. Prin urmare, nu este Ierusalimul, ci „cetatea marea”, care este menționată ca atare în Apocalipsa 17.18: „care are împărăția peste împărății pământului” (vezi și Apocalipsa 18.10,16,18,19,21).³¹ În vremea lui Ioan, nu putea exista nicio îndoială cu privire la cetatea despre care era vorba: Roma deținea împărăția peste împărății pământului, iar aceasta este confirmat de ceea ce citim în Apocalipsa 17.9: „Cele șapte capete sunt șapte munți, pe care șade femeia”. În literatura antică, Roma era cunoscută pentru cele șapte coline ale sale. Despre această cetate este vorba aici.

Atunci când în Apocalipsa se vorbește despre această „cetate mare”, se referă fie la aspectul politic (adică capitala Imperiului Roman reînviat), fie la aspectul religios (Roma ca centru a ceea ce va rămâne din Biserica Romano-Catolică). Trebuie să ținem cont de diferența dintre

³⁰ Aceasta nu trebuie neapărat să se fi schimbat atunci când el a fost alungat din cer (Apocalipsa 10). „Văzduhul” este doar „primul cer” al atmosferei și al stelelor; cerul din care satan a fost alungat poate fi numit cel puțin „al doilea cer” (al lumii îngerilor) (compară cu 2 Corinteni 12:2: „al treilea cer” este cel al Paradisului și al tronului lui Dumnezeu). Mi se pare prea exagerat să ne gândim aici, cu Smith și Walvoord, la judecata lui Dumnezeu asupra armelor aviației popoarelor inamice.

³¹ Unii se gândesc aici totuși la Ierusalim, dar nu există nicio indicație în Scriptură, că Ierusalimul va fi împărțit în acest fel în final. Alții sunt de părere că „cetatea cea mare” este identică cu „Babilonul cel mare” din versetul 19b, fără a face o distincție între Roma politică și Babilonul puterii spirituale. Alții încă se gândesc la un Babel reconstruit la propriu la Eufrat, dar aceasta nu se potrivește cu simbolismul din Apocalipsa 17 și 18.

„Ceea ce va fi după acestea”: IV. Cele șapte potire sau cele șapte plăgi (Apocalipsa 15.5-16.21)

aceste două aspecte, pentru a înțelege Apocalipsa 17 și 18, unde „cetatea cea mare” este numită și „Babilonul cel marele”. Cetatea cea mare din Apocalipsa 16.19 reprezintă Roma politică, Imperiul Roman, ca să spunem așa, așa cum este el reconstruit de cei neevlavioși, sau de fapt de satan. În aceste ultime momente, care preced venirea Domnului, vedem cum acest imperiu este complet perturbat în conformitate cu planurile lui Dumnezeu. „Cetatea cea mare a fost împărțită în trei părți”. Cutremurul nu numai că pune capăt condițiilor normale de viață ale oamenilor, dar pune capăt acestei împărțirii și din punct de vedere politic. Aceasta ne amintește de ceea ce s-a întâmplat cu Babel, conform cu Geneza 11, unde Domnul a coborât și a pus capăt mândriei cetății.

„Și cetățile națiunilor au căzut” (Apocalipsa 16.19). De fiecare dată când o cultură cădea, era înlocuită de alta. Dar aici nu este așa. Lumea de astăzi este atât de mult caracterizată de interdependență, încât o prăbușire a Occidentului va avea consecințe pentru întreaga lume, pentru „toate cetățile națiunilor”. Această cădere a Imperiului Roman reînviat va atrage în urma sa întreaga lume, din punct de vedere politic, economic și cultural. Da, chiar și din punct de vedere religios, prin distrugerea Babilonului cel mare; acesta „a fost amintit înaintea lui Dumnezeu, ca să-i dea paharul vinului furiei mâniei Sale”.

În Apocalipsa 14.8 am văzut că Babilonul însuși avea un pahar: „paharul vinului mâniei curviei lui” (versetul 10), din care trebuiau să bea toți cei care se închinau fiarei și chipului ei. Acum este rândul Babilonului să bea din acest pahar. În anexa, formată de Apocalipsa 17 și 18, ni se oferă o descriere detaliată a Babilonului, după aluziile din Apocalipsa 14.8 și 16.19. Aceste două pasaje ne spun încă foarte puțin despre Babilon, iar fără Apocalipsa 17 și 18 nu am putea înțelege ce se înțelege prin „a căzut Babilonul cel mare”. Am putea fi înclinați să ne gândim la Babilon în sens literal, și există și comentatori care îl înțeleg în acest fel. Cu toate acestea, nu trebuie să ne gândim aici la o cetate Babilon reconstruită: profetii declară cu hotărâre, că Babilonul nu va fi niciodată reconstruit (Isaia 13.19-27; Ieremia 51.64). Nu, în Apocalipsa 17 și 18 Babilonul se referă la o putere spirituală.

În Apocalipsa 6.14 am auzit deja: „toți munții și insulele s-au mutat din locurile lor”. Acestea sunt locuri naturale de refugiu pentru oameni în aceste vremuri îngrozitoare. Aici, Duhul lui Dumnezeu spune: „Și orice insulă a fugit și munții nu au fost găsiți” (Apocalipsa 16.20); ei vor fi îndepărtați, astfel încât să nu mai poată servi drept refugiu pentru oameni. Ei vor fi lipsiți de apărare în fața judecăților lui Dumnezeu. Tot ceea ce în care omul și-a pus încrederea îi va fi luat.

„Și grindină mare cât un talant cădea din cer peste oameni” (Apocalipsa 16.21). Să ne imaginăm pietre de grindină, fiecare cântărind zeci de kilograme, căzând din cer pe pământ! Ele arată că judecățile grele din cer zdrobesc totul cu mare viteză. Dar oamenii încă nu se convertesc, ei „L-au hulit pe Dumnezeu” (a treia oară, când în Apocalipsa se vorbește despre hulă; a se vedea versetele 9 și 11) „din cauza plăgii grindinii, pentru că plaga ei era foarte mare”. Acesta este sfârșitul și, cronologic vorbind, ar trebui să trecem acum la Apocalipsa 19.11-18, unde vedem apariția Domnului Isus și, începând cu versetul 19, judecata asupra fiarei și a profetului fals și a armatelor lor.